

РЕЗОЛЮЦІЯ

громадського обговорення
проекту Концепції побудови нової національної системи охорони здоров'я України

м. Київ, 13 червня 2014 року

13 червня 2014 року вперше в Україні у форматі публічної дискусії відбулось Громадське обговорення (далі – Громадське обговорення) проекту Концепції побудови нової національної системи охорони здоров'я України (далі - Концепція) — документа, покликаного визначити стратегію розвитку охорони здоров'я в Україні.

Організаторами Громадського обговорення виступили журнал “PRO Менеджмент в охороні здоров'я”, громадська ініціатива “Реанімаційний пакет реформ” та Громадянська платформа “Нова країна”. Приводом для дискусії стало усвідомлення важливості участі експертів у сфері охорони здоров'я та громадських активістів у розробці Концепції як програмного документа для галузі

Метою заходу було окреслити чітку консолідовану позицію експертної та громадської спільноти відносно Концепції та надати розробникам Концепції пропозиції щодо неї.

В обговоренні тривалістю 4,5 години взяли участь понад 70 представників різних середовищ галузі охорони здоров'я: експертної спільноти, медичних закладів, громадських організацій, тощо.

На запрошення організаторів представити Концепцію погодився Міністр охорони здоров'я України Олег Мусій.

У своїй доповіді Міністр окреслив структуру та зупинився на основних положеннях Концепції. Він також повідомив присутнім, що протягом наступних двох тижнів Міністерство охорони здоров'я України готує розглянути пропозиції від громадськості щодо удосконалення проекту Концепції. По завершенню цього терміну Концепція буде подана для схвалення до Кабінету Міністрів України.

Після виступу Міністра свою оцінку Концепції та пропозиції до неї висловили експерти. У своїх доповідях вони продемонстрували критичне сприйняття документа, водночас висуваючи власні конструктивні пропозиції. Попри відзначення певних позитивних рис Концепції, більшість експертів підкреслили, що документ може бути прийнятий лише у разі внесення до нього *суттєвих* змін та удосконалення викладу.

Принциповою тезою, яка звучала у виступах експертів, було те, що *документ не містить єдиної об'єднаної ідеї майбутньої системи охорони здоров'я*, на якій могли би базуватись окремі ініціативи змін в галузі. За відсутності генерального напрямку руху для системи, уряд та громадськість позбавлені критеріїв, за допомогою яких вони можуть оцінювати доцільність та корисність окремих ініціатив.

Таким чином, наявні в Концепції положення про запровадження лікарського самоврядування, обов'язкового загального медичного страхування та інші ідеї позбавлені стратегічного виміру. Документ не містить стратегічної системи координат — принципів організації нової системи охорони здоров'я, — в якій повинно бути визначене місце кожної з вказаних у Концепції ініціатив.

У заключній частині обговорення відбулась панельна дискусія, під час якої присутні ставили питання Міністру та експертам, а також висловлювали власні зауваження до Концепції.

Більшість учасників погодились із необхідністю прийняття програмного документа в галузі охорони здоров'я в Україні, проте висловлювались за істотний перегляд поточної редакції Концепції, яка не здатна забезпечити швидкий поступальний рух вперед. Громада також висловила негативне ставлення до штучного обмеження термінів розробки засадничого документа, непрозорості та квапливості в його розробці.

За результатами громадського обговорення вважаємо за необхідне:

1. Проінформувати Кабінет Міністрів України та Міністерство охорони здоров'я України про проведену подію, яка стала унікальним досвідом ефективного діалогу між владою та громадянським суспільством. Вперше в Україні Міністерство охорони здоров'я та представники експертного середовища і громадянського суспільства провели дискусію щодо стратегічного розвитку галузі на паритетних засадах та принципах конструктивної співпраці. Подібний досвід відкритого публічного обговорення ключових документів повинен бути продовжений та поширений.
2. Висловити чітку позицію, яка полягає в тому, що запропонована Концепція не може бути прийнята без внесення до неї суттєвих змін, які стосуються чіткого артикулювання моделі нової системи охорони здоров'я України, побудові якої повинні бути підпорядковані будь-які пропоновані в документі ініціативи.

3. Звернути увагу на необхідність прозорості організації процесу роботи над проектом Концепції та відведення для цього строків, які уможливають належне розроблення програмного документа в галузі охорони здоров'я. Якість такого документа не може ставати предметом компромісу на угоду політичній доцільності.
4. Наголосити, що нинішня система охорони здоров'я перебуває під дією глибинних системних процесів деградації, що прогресують. Їх можливо зупинити лише ефективними реформами, спрямованими на побудову модернізованої системи охорони здоров'я сучасного зразка, яка відповідатиме стратегічній меті інтеграції України до ЄС. Програмний документ, який не містить передумов таких реформ, призведе до консервації поточного стану, що на практиці означатиме лише поглиблення занепаду та охорони здоров'я в Україні.
5. Зважаючи на а) потребу в розробці якісної моделі нової системи охорони здоров'я, яка повинна знайти підтримку не лише в МОЗ та уряді, але й в експертній та громадянській спільноті, а також суспільстві загалом та б) необхідність вирішувати поточні проблеми та відповідати на виклики в галузі охорони здоров'я вже сьогодні, запропонувати Кабінету Міністрів України та Міністерству охорони здоров'я України наступний план дій.

1) Розробити протягом місяця на основі запропонованої МОЗ Концепції новий документ — *Концепцію функціонування системи охорони здоров'я на перехідний період*, спрямований на розв'язання наступних завдань:

- Вирішення нагальних проблем галузі охорони здоров'я та підтримка її функціонування в перехідний період (період до активного запровадження нової моделі системи охорони здоров'я - орієнтовно 2018 рік);
- Розроблення моделі нової системи охорони здоров'я України (до кінця 2014 року);
- Створення умов для впровадження нової системи охорони здоров'я в Україні відповідно до розробленої моделі протягом перехідного періоду (2015 — 2018 роки).

Для створення цього документу організувати робочу групу, до якої увійдуть представники всіх зацікавлених сторін.

Розроблений проект Концепції функціонування системи охорони здоров'я на перехідний період подати до Кабінету Міністрів України для затвердження не пізніше 12 липня 2014 року (через місяць після оприлюднення на сайті Міністерства охорони здоров'я України Концепції, що є предметом цього Громадського обговорення).

Передбачити, що дія Концепції функціонування системи охорони здоров'я на перехідний період охоплюватиме період від її затвердження у липні 2014 року до кінця 2018 року.

2) На виконання Концепції функціонування системи охорони здоров'я на перехідний період розробити до 31 грудня 2014 року проект нової моделі системи охорони здоров'я України (горизонт стратегічного планування - до 2025 року).

Утворити для цього робочу групу з представників МОЗ, Світового Банку, громадських організацій, експертного середовища.

Передбачити, що модель нової системи охорони здоров'я України буде затверджена відповідним Законом України не пізніше січня 2015 року, а час її впровадження буде розрахований до 2025 року.

Ініціатори громадського обговорення:

Павло Ковтонюк

Головний редактор журналу
“PRO Менеджмент в охороні здоров'я”

Ганна Гопко

Координатор ГО “Реанімаційний пакет реформ”

Олександр Жигінас

Координатор експертної групи "Соціальна політика і охорона здоров'я", Громадянська платформа “Нова країна”

Експерти та представники громадських організацій:

Радмила Гревцова

НДІ медичного та фармацевтичного права та біоетики Академії адвокатури України

Андрій Гук

Дмитро Шерембей

Віктор Галайда

Олег Петренко

Голова правління ГО «Ініціативи у громадській охороні здоров'я

Голова БФ «Пацієнти України»

Незалежний експерт з економіки охорони здоров'я

Перший заступник генерального директора МЦ «Універсальна клініка «Оберіг»